

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Húnafingi vestra, 17. febrúar 2025
Mál nr. 2502025 U.V.H.

Efni: Umsögn um umhverfismatsskýrslu vegna fyrirhugaðrar lagningar Holtavörðuheiðarlínu 3.

Á 1238. fundi byggðarráðs Húnafings vestra sem haldinn var þann 17. febrúar 2025 var fjallað um umhverfismatsskýrslu vegna lagningar Holtavörðuheiðarlínu 3 sem unnin var af Landsneti. Svohljóðandi var bókað:

Á Skipulagsgátt er til umsagnar umhverfismatsskýrsla vegna Holtavörðuheiðarlínu 3, frá fyrirhuguðu tengivirki á Holtavörðuheiði yfir í Blöndu. Vinna við undirbúning lagningar línunnar hefur staðið um nokkurt skeið. Skoðaðar hafa verið nokkrar hugsanlegar línuleiðir og metið hverjar þeirra þyki fýsilegar. Í umhverfismatsskýrslu þeirri sem hér er veitt umsögn um eru lagðir til tveir valkostir um legu línunnar. Annars vegar meðfram núverandi byggðalínu, valkostur D1 og hins vegar valkostur A3 sem liggur heiðaleiðina að Blöndu.

Í þeirri vinnu sem farið hefur fram við undirbúning lagningar Holtavörðuheiðarlínu 3 hefur Húnafing vestra átt fulltrúa í verkefnaráði um verkefnið. Hefur sú vinna verið skilmerkileg og upplýsandi en afar mikilvægt er að helstu hagsmunadilar eigi þátt í verkefnum sem þessum frá upphafi. Íbúar hafa jafnframt fengið boð um þátttöku og m.a. fengið tækifæri til að setja fram tillögur að lagnaleiðum. Þátttaka á slíkum fundum í Húnafingi vestra hefur verið góð og Landsnet hefur sýnt vilja til að taka tillit til þeirra athugasemda sem fram hafa komið í ferlinu.

Mikilvægi verkefnisins fyrir íbúa landsins alls er ótvírætt. Byggðarráð hefur nálgast verkefnið með þeim hætti og lagt áherslu á að skoða með opnum hug alla þá valkosti sem verið hafa til umræðu. Ekki er aðeins um hagsmuni sveitarfélagsins að ræða heldur hafa landsmenn allir ríka hagsmuni af verkefninu.

Verkefni af þessari stærðargráðu er flókið og víst að sitt sýnist hverjum um legu mannvirkja sem þessa. Þegar kostir línuleiða eru skoðaðir þarf að vega og meta kosti og galla og ljóst að engin ein leið er gallalaus. Sú er raunin þegar þær tvær leiðir sem hér eru til umfjöllunar eru skoðaðar. Byggðalínuleiðin (D1) liggur í byggð og fer í gegnum mikinn fjölda jarða sem gerir samningagerð flóknari og tímafrekari. Dæmi eru um að slík verkefni geti tafist til margra ára með tilheyrandi fórnarkostnaði sem af því hlýst. Á heiðaleiðinni (A3) eru landeigendur hins vegar örfáir sem einfaldar samningagerð til muna sem ætti að geta hraðað ferlinu til hagsbóta fyrir landsmenn alla. Hins vegar er í tilfelli heiðarleiðarinnar farið í gegnum ósnortið land sem felur í sér verðmæti sem erfitt er að meta til fjár. Byggðalínuleiðin verður sýnileg miklum fjölda fólks en færri munu hins vegar sjá heiðaleiðina þar sem umferð fram til heiða er takmörkuð. Auk þess ber að nefna að á byggðalínuleiðinni er farið yfir nokkuð af ræktuðu landi og umtalsvert af ræktunarlegu landi. Þetta er mikilvægt að hafa í huga í bráð og lengd þar sem hvort tveggja er sérlega dýrmett land og verður enn dýrmetara þegar fram líða stundir.

Þegar hagsmunir eru vegnir og metnir er það mat byggðarráðs að heiðalínuvalkosturinn sé fýsilegri. Kemur það einkum til af því að hann er einfaldari í undirbúningi með tilliti til samningagerðar og leyfismála. Svæðin sem þar eru undir eru að mestu leiti í eigu sveitarfélaganna á svæðinu. Hins vegar verður að taka tillit til sérstöðu svæðisins við framkvæmdina og huga vel að því að halda öllu raski á viðkvæmu svæði í lágmarki. Á öllum stigum verður að hafa heimamenn með í ráðum um bestu mögulegar leiðir á hverjum stað og tryggja verður að frágangur verði eins og best verður á kosið. Einnig vegur það þungt í þessari skoðun byggðarráðs að staður þær sem notaðar verða við lagninguna hafa minni sjónræn áhrif úr fjarlægð en eldri gerð mastra. Í byggð yrðu þau mun meira áberandi við hlið núverandi byggðalínu þar sem helgunarsvæði línanna yrði orðið mjög breitt og yrði takmarkandi fyrir búrekstur fjölda jarða.

Byggðarráð mælist jafnframt til þess að hugað verði að því að veglagning í tengslum við framkvæmdina fram til heiða, fari svo að sú leið verði valin, nýtist bændum og ferðaþjónustu og einnig er lagt til að samhliða verkefninu verði farið í mótvægisáðgerð sem felur í sér friðun Stórasands með því að girða hann af. Með því væri vegið á móti hugsanlegum neikvæðum umhverfisáhrifum öðrum sem línuleiðin felur í sér. Einnig leggur byggðarráð áherslu á að við framkvæmdina, fari svo að heiðaleiðin verði ofan á, verði tekið fullt tillit til náttúru svæðisins, afreittarafnota bænda á svæðinu, vinnu gangnamanna á haustin og ferða veiðimanna, bæði til veiða á fugli og fiski.

Byggðarráð áskilur sér rétt til athugasemda á síðari stigum málsins og lýsir sig reiðubúið til samtals við Skipulagsstofnun og Landsnet um efni umsagnar þessarar.

Ofangreint tilkynnist hér með.

F.h. byggðarráðs Húnaþings vestra,

Unnur Valborg Hilmarsdóttir, sveitarstjóri.